

Instituția Prefecturii în documente de arhivă vlășcene (1864 – 1949)

ION BĂLAN

Documentele de arhivă existente la Direcția Județeană Giurgiu a Arhivelor Naționale, în cadrul fondului *Prefectura județului Vlașca*, pun în evidență locul și rolul pe care instituția Prefecturii, în conformitate cu legile și regulamentele care i-au stipulat activitatea în perioada analizată (1864-1949), le-au avut în rezolvarea problemelor cu care societatea vlășceană și oamenii săi s-au confruntat.

Rolul Prefecturii ca instituție nu poate fi înțeles fără prezentarea raporturilor pe care această instituție le-a avut cu Consiliul Județean, cu celelalte instituții care au funcționat pe raza județului Vlașca. Acesta trebuie înțeles și analizat și în funcție de progresul pe care l-a cunoscut societatea românească în procesul de creare a unor instituții moderne necesare unei administrații eficiente, capabile să se implice în rezolvarea problemelor dificile cu care societatea românească s-a confruntat, în contextul modernizării societății românești, cel puțin până în anul 1918. Există un bogat material documentar menit să pună în evidență rolul pe care instituția Prefecturii l-a avut în cei aproape 100 de ani de existență în drumul spre progres și civilizație a lumii vlășcene. Dincolo de greutatea inerentă datorată existenței unui bogat material documentar, sunt și probleme legate de faptul că, pentru perioade mari de timp, există un număr relativ redus de documente, urmare a faptului că orașul Giurgiu, reședința județului, a suferit distrugerii importante în anul 1877, în toamna anului 1916 și în august 1944, datorate Războiului pentru obținerea independenței, Primului și celui de al Doilea Război Mondial. S-au mai adăugat aici efectele catastrofale provocate de inundațiile din primăvara anului 1942 și distrugerile de documente de după anul 1950.

Din multitudinea materialului documentar existent am ales să prezentăm rolul și locul instituției Prefecturii în raporturile ei cu celelalte organisme județene, cu structurile subordonate, implicarea acesteia în rezolvarea problemelor curente cu care societatea vlășceană se confrunta, atât în perioada de început, respectiv 1865-1869, cât și în perioada 1941-1949, momente de răscruce în istoria țării, dar și a județului, considerându-le ca cele mai reprezentative pentru evoluția instituției.

Potrivit cadrului legal în vigoare, respectiv art. 30-32 din *Legea de organizare a Consiliilor Județene*, din 28 septembrie 1866, prefectul județului Vlașca îl invită pe președintele Comitetului Permanent al județului să convoace sesiunea Consiliului Județean: „după cum am mai avut onoare a vă încunoștința prin nota nr. 10352 de la 22 curent, la 15 octombrie viitor Consiliul Județean are a se convoca în sesiune ordinară conform art. 30 din lege care după art. 32 din aceeași lege este obligat ca în trei săptămâni să termine toate lucrările ce i se vor supune de comitet spre dezbateri. Subsemnatul (prefectul – n.n.), dar punându-vă în vedere circulara domnului Ministru de Interne nr. 20927, inserată în «Monitorul Oficial» nr. 209, am onoare a vă invita, domnule Președinte, ca în conformitate cu art. 88 și 89 din lege să pregătiți elementele trebuitoare pentru a le supune dezbaterilor consiliului după deschiderea sesiunii. Totodată veți binevoi a cunoaște ... că întrucât se atinge pentru îmbunătățirile ce s-ar putea introduce în județ am luat dispoziții a vi se prezenta un raport detaliat de fiecare subprefect în parte, conform art. 110 și 111 din lege, negreșit până la 3 octombrie viitor, dumneavoastră însă, împreună cu membrii comitetului veți binevoi a lua măsuri de pe acum a se pregăti lucrările ce urmează a se supune consiliului conform art. 104 din lege”¹.

Comitetul Permanent al județului Vlașca „se supune” deciziei prefectului și trimite „programa lucrărilor de care urmează a se ocupa consiliul”:

1. Situația județului;
2. Socotelile veniturilor și cheltuielilor serviciului anului 1865;
3. Bugetul cheltuielilor pentru 1867, mijloacele pentru a le acoperi;
4. Preschimbarea votului din anul 1864 pentru clădirea unui spital în facerea unui edificiu pentru autoritățile județene;
5. Întrebuintarea prisosului rămas după socotelile anului 1866 în facerea unui edificiu pentru autoritățile județene;
6. Mijlocul șoselelor județene;
7. Studiarea obligației de a se înființa poșta rurală;
8. Regulamentul interior al comitetului;
9. Studiarea mijlocului de a se regula contabilitatea comunelor rurale în vederea desăvârșitei ignoranțe a autorităților comunale;
10. Asupra înlocuirilor provizorii de împiegați (funcționari);
11. Reclamațiunile ce a găsit de nevoie a face consiliului în interesul exclusiv special și local al județului;
12. Exprimarea dorințelor privitoare la interesele generale ale județului.

¹ D.J.A.N. Giurgiu, fond *Prefectura*, dosar 5/1866, f. 4-4 verso.

În încheiere, președintele nu uită să aducă aminte prefectului că are obligația de a trimite programul lucrărilor Consiliului Județean fiecărui membru al consiliului².

Într-o altă corespondență purtată între prefect și președintele Comitetului Permanent referitoare la expunerea pe care președintele era obligat, conform prevederilor legale, să o prezinte, se menționează: „*Dupe art. 97 din Legea Consiliilor județene expunerea situațiunii județene ce Comitetul da Consiliului la deschiderea sesiunii ordinare se publică în Monitor. Am onoare a vă invita, D-le Președinte, să binevoiți a-mi trimite cât s-ar putea mai repede menționata expunere în care să se cuprindă mai în scurt situația județului întru ceia ce privește numai atribuțiunile Consiliului*”³.

Raportul prezentat de președintele Comitetului Permanent începe prin evocarea cadrului legal: „*art. 97 din Legea Consiliilor Generale de județe impune Comitetelor Permanente ale acestor Consilii datorica ca la deschiderea fiecărei sesiuni ordinare, acesteia să-i expue situațiunea județului sub toate privirile ce intră în atribuțiunile sale*”. În ce privește partea financiară pentru anul 1865, se arată că se realizaseră economii în valoare de 556 114 lei și un deficit de 29 814,28 lei. Se menționa, în continuare, că „*starea celor mai multe din comunele rurale nu este cea propusă de lege, fiindcă mulți dintre primari s-a<u> instituit de la sine perceptori contra art. 114, călcându-se cele prevăzute la art. 117 cu care chip a viciat și controlul ce în principiu e scopul acestui din urmă, a cheltuit bani afară din cuprins ... în buget, a covârșit articole din cheltuiala bugetului... făcându-se chiar viramente contra art. 131, a adjudecat venituri și executat lucrări contra art. 68a, 70, 71, 72b fără a le supune la avizul sau aprobarea Comitetului și, în fine, ca urmare tuturor acestor abateri, unii sau n-au ținut deloc conturi asupra manipulațiunii banilor*” și au fost „*mai multe reclamații, mai cu seamă din plasa Glavacioc, prin care primarii se acuză de însușiri și abuzuri și asupra cărora Comitetul n-a întârziat a lua măsurile necesare prin încheierea Nr. 32 de la ianuarie 26 cum și prin nr. 162 de la mai 12 cu care se explică cauzolo (sic!) de n-a putut îndeplini dispozițiile colui dintâi*”.

Despre bugetul „urbei” Giurgiu se arăta că este „*alcătuit în condiții prea largi*”, deoarece bugetul pe 1865 „*este alcătuit fiind dupe vechiul sistem și astfel afară de regulile contabilității*”. Bugetul pentru anul 1867 urma aceleași reguli.

Despre agricultură se făceau următoarele aprecieri: „*este știut că rezultatele agriculturii an curent a<u> fost foarte minime (sic!) din cauza secetei fiind producția redusă și din puțină arătură ce s-a făcut în anul acesta (1866), în comparație cu alte dăți, pentru că mulți dintre locuitori au lucrat numai atât*”.

² *Ibidem*, f. 6-6 verso.

³ *Ibidem*, f. 89.

*pământ pe cât credeau că o să producă îndeșt pentru hrana lor*⁴ și „pentru arăturile de estimp, pe anul viitor”. Ideea generală este că „s-a făcut încă și mai puțin ca în anul trecut” (erau multe semne de îngrijorare, multe dintre ele cauzate și de aplicarea reformei agrare din 1864), și din această cauză „a suferit și comerțul care, prin succesiva îngreuiere și a condițiilor sale, a făcut chiar pe mai mulți comercianți să părăsească reședința acestui județ”.

Un alt motiv a fost determinat de mijloacele de comunicație care „întrerupte fiind pe aproape 6 luni, din lipsă de șosele” nu au făcut decât să stăvilească „comerțiu și chiar agricultura”.

Se concluziona: „Legea Consiliilor județene ... prevede numai o întreținere insuficientă asupra unor căi, ce aproape nu există și... prevede o clasificare a drumurilor județene fără mijloacele de a se șoselu”, se aprecia că pentru proiectul de buget pentru anul 1867 „s-a făcut mai multe preschimbări, după părerea comitetului, de a aduce folos județului, fără ca, cu (sic!) toate acestea să treacă peste resursele și cifra venitului din anul 1866”.

Subprefecții, la rândul lor, sunt „invitați” să prezinte Comitetului Permanent al județului rapoarte detaliate despre „starea de lucruri” din plasele respective, greutățile și problemele cu care locuitorii și administrația se confruntau: „domnii subprefecți, având în vedere motivele ce a<u> provocat aceasta și prin care se explică ce le impune legea prin art. 110 și 111, vor grăbi a se conforma lor, și la care ca să fi expediat lucrările cerute și ele nu ar fi nimerit deslușirile sale, să grăbească a raporta prin altele, care lucrare nu poate fi anevoiosă, din cunoștințele ce trebuie să aibă, prin imediata și pe tot momentul relației, în care se află această funcțiune cu autoritățile comunale și plasa ce fiecare o administrează”. Această încheiere, asemănătoare art. 100 din lege, „se va comunica pe de o parte de urgență d-lor subprefecți prin mijlocirea d-lui Prefect spre a deveni de îndată executorie, rugându-vă totodată a interveni pe lângă d-ul Ministru de Interne a se publica și prin Monitor”. Se observă cu ușurință, din conținutul adresei, scrupulozitatea cu care se dorește a se respecta cadrul legal, raporturile care există între Comitet și Prefectură, între prefect și subprefecți, obligațiile ce incumbă fiecărei părți⁵.

Rezoluția prefectului arată că el, la rândul lui, se supune îndatoririlor la care funcția îl obligă.

Subprefectul plășii Marginea prezintă, în data de 7 octombrie 1866, în fața Comitetului Permanent al județului „trebuințele” plășii, cea mai importantă problemă fiind, în viziunea subprefectului, lipsa de credit în lumea satelor, „locuitorii în cea mai mare parte nu pot prospera asupra intereselor lor agricole din cauză că nu au o casă de la care să se împrumute la trebuință, pentru a-și

⁴ *Ibidem*, f. 90-92.

⁵ *Ibidem*, f. 8 verso.

cumpăra vite, unelte, sămânță și altele încât pentru întâmpinarea acestor necesități cât și pentru alte cheltuieli sunt siliți a lua bani după la cei avuți, plătind niște procente foarte împovărătoare, astfel produsul muncii lor se absoarbe în plata sumelor împrumutate”.

Alte probleme cu care locuitorii din plasă se confruntau sunt:

1. diminuarea taxelor adiționale, „care să fie înlocuite cu taxele obținute din înființarea cârciumilor”;

2. instrucția publică afectată de: faptul că locuitorii nu-și trimiteau copii la școală; lipsa de pregătire a învățătorilor; frecvența școlară slabă; lipsa localurilor de școală;

3. moralitatea; se constata „stricarea moravurilor” și se prevedea ca măsură de remediere a acestor stări de lucruri înființarea în fiecare comună a unui Consiliu format din preoți, învățători și „sătenii cei mai notabili și cu bună reputație”;

4. neînțelegerile provocate de aplicarea Legii rurale;

5. alinierea comunelor (lipsa unui plan de sistematizare a comunelor);

6. necesitatea unor case mai bune: „fiindcă în starea în care se găsesc casele lor, astăzi, mai cu seamă că unii se adăpostesc în bordeie fără îndestulă lumină, sunt foarte vătămătoare sănătății și traiului lor natural”;

7. alegerea funcționarilor de către primari care aleg în administrație pe „cei mai slabi și neexperți”, iar ca soluție se prevedea „ca funcționarii să fie numiți de guvern sau Comitetul Permanent”;

8. faptul că „perceptorii” erau considerați ca lipsiți de „știință de carte” și prost plătiți;

9. lipsa de pregătire a notarilor;

10. preoții erau și ei prost plătiți;

11. înlocuirea sigiliilor comunelor;

12. exista și o doleanță personală a subprefectului, anume mutarea reședinței Subprefecturii din orașul Giurgiu într-una din comunele plășii⁶.

Raportul subprefectului plășii Călniștea aduce și el în fața Comitetului Permanent al județului „trebuințele” locuitorilor din această zonă, ele fiind următoarele:

1. starea drumurilor: „cel mai de trebuință drum care ar trebui îmbunătățit este cel de la Pângălești spre Giurgiu, pe care se transportă sarea și care, fiind foarte rău pământul după Valea Călniștii, în timpul de iarnă și pe ploaie este cea mai mare anevoință până a-l trece trecătorii”;

2. păstrarea fondurilor comunale, care „este de trebuință să se înfățișeze la fiecare primărie pe seama biroului percepției câte o ladă de lemn, în care să se depuie atât în permanență, bani și bonurile casei comunale, cât și dările

⁶ *Ibidem*, f. 13-18.

fiscale ce se împlinesc de perceptori drept spre a nu fi expuse la furt prin casele lor particulare”;

3. învățământul în lumea rurală se confrunta cu multe probleme: „*în cea mai mare parte din lipsă de învățători și din cauză de neactivitatea trebuincioasă a primarelui ... și nepăsarea părinților de copii*” și se considera că învățătorii trebuie stimulați material și se impunea angajarea unui revizor;

4. starea localului Subprefecturii;

5. exista pericolul producerii de incendii, „*răul cel mai mare <care> bântuie astăzi este deseale aprinderi ce s-ar ivi la produse, fânuri și case*”;

6. lipsa de pregătire a notarilor comunali, care „*nu pot da deslușirile ce ar trebui spre deșteptarea primarilor*”⁷.

Cel puțin pentru perioada de început, aplicarea Legii comunale a provocat probleme mai ales când era vorba de persoanele care urmau să fie numite sau să rămână în funcții. Astfel, în Raportul trimis de subprefectul Plășii Călniștea, prefectului județului, pe data de 8 ianuarie 1865, este prezentat cazul ivit în comuna Răsuceni: „*Satele Răsucenii de Sus și Răsucenii de Jos erau înainte separate în administrația lor și aveau fiecare scriitorii (notarii – n.n.) lor, dar cu ocazia punerii în lucrare a legii comunale întrunindu-se amândouă ca să se formeze o singură comună a trebuit ca această unitate să se aplice în toate afacerile comune*” și bugetul nu permitea decât angajarea unui singur notar. Dar au apărut probleme și chestiunea nu a putut fi rezolvată.

Un act de mare curaj din partea domnitorului Cuza, totodată și o necesitate vitală pentru o societate care voia să prospere pe calea progresului, Legea agrară din anul 1864 a provocat mari convulsii în lumea satelor și, potrivit aprecierii istoricului Vlad Georgescu, „*principalul defect al legii ... a fost înzestrarea țăranilor cu prea puțin pământ*”⁸. Prezentăm câteva documente din care reiese intervenția Prefecturii în rezolvarea acestei importante probleme care a convulsionat lumea satului vlăscean.

Totul a început de la Raportul pe care primarul comunei Novaci l-a trimis către Comitetul Permanent al județului. Se menționau următoarele: „*dl proprietar anume Dimitrie Paciurea al comunei noastre au despărțit pământul și au dat cum au spus d-lui dupe noua lege rurală, locuitorii nu au avut încredere în delimitator și au chemat pe un hotarnic autorizat... dl inginer dupe măsurătoare a găsit o sută pogoane și șase sute stânjeni pătrați... venim plecat la dv, Dle Președinte, și vă rugăm ca să binevoiți a da ordin unde se cuvine după această lipsă de pământ fiindcă până acum n-am făcut nici un fel de agricultură din*

⁷ *Ibidem*, f. 10, 11 verso.

⁸ Vlad Georgescu, *Istoria românilor de la origini până în zilele noastre*, București, Editura Humanitas, 1992, p. 144.

cauza acestei lipse”⁹. În fața unei probleme cu consecințe sociale incalculabile, președintele Comitetului Permanent intervine pe lângă prefect, pentru a lua măsurile necesare: „vă rog să faceți ca semănat instrucțiunilor să rândușiți pe inginerul statului a verifica măsurătoarea făcută și a împlini lipsa ce va fi în adevăr potrivit cu suma convenită a se da locuitorilor luându-se de bază procesul-verbal și tabela ce va fi lăsat la comună, comisia de plasă și cu acest chip lucrarea va fi definitivă”.

Rezoluția prefectului nu lasă loc de interpretări: „se va comunica dlui inginer verificator ca mergând la fața locului după măsurătoarea ce se va face procedând după recomandarea Comitetului de va găsi lipsă prin înțelegere cu proprietarul o va îndeplini lăsând plan și procesul-verbal în comună și comunicând rezultatul”¹⁰.

La ordinul prefectului, subprefectul plășii Câlniștea face o nouă analiză la fața locului și înaintează un raport „relativ la mai multe neorânduiele comise de către primarul respectiv, și neaducerea la îndeplinire a mai multor ordine”, cerând „a lua dispoziții pentru a lui îndepărtare din funcțiunea ce-i este încredințată”.

Primarului i se reproșa intervenția în relațiile dintre proprietar și locuitori, precum și faptul că i-a îndemnat pe aceștia să nu execute zilele de muncă pe care le aveau de făcut, urmând a le plăti în bani, nu organizase licitații pentru vânzarea accizelor comunei, nu pusese în aplicare hotărârea forurilor superioare pentru creșterea viermilor de mătase, intervenise în conflictul dintre proprietar și angajații săi etc.¹¹

Și lumea bisericii se confrunta cu multe probleme. Astfel, într-o notă a protoiereului județului către prefect se arată că preotul Marin din comuna Oncești a fost destituit de către primar „sub motiv că ar fi hirotonosit preot pe seama cătunului Odăile ce se învecinește cu zisa comună Oncești, fără a lămuri curat, că zisul preot este făcut cu consimțământul tuturor locuitorilor din Oncești, din Odăi și din Mazăre”. Se întreba, în continuare, înalta față bisericească: „de la ce punct de vedere plecând acea primărie îl destituie din serviciu pierzându-și și dreptul de a-și primi pământul convenit din partea proprietății ca toți ceilalți preoți” și în cazul în care se va „încuviința de capul locului competent inițiativa luată de acea primărie, atunci zisul preot potrivit căderilor sale neputându-se ocupa cu alte diferite misii și a-și satisface cu aceia ce nesiliți de nimeni l-au chemat în care era preot scoțându-l din clasa mirenilor unde putea să se hrănească ca (sic!) fiecare om”, va avea de suferit. Cerea „a se face tot ce se

⁹ D.J.A.N. Giurgiu, fond *Prefectura*, dosar 33/1865, f. 60.

¹⁰ *Ibidem*, f. 58.

¹¹ *Ibidem*, f. 70-71.

cuvine pentru statornicirea sa la acea biserică și îmbunătățirea soartei lui conform legilor în vigoare”¹².

Prefectul intervine și, printr-o adresă către subprefect, cere să se ia măsurile legale în vigoare: „vă invit, Dle Subprefect, ca să cercetați” și „să puneți în vedere primarului respectiv că, după art. 11 din lege, comuna este obligată a plăti pe toți servitorii bisericii care neîntrând în rândul ampoloaiților coprinși la art. 78, nu poate destitui pe nici unul din acei servitori, afară numai când ei nu și-ar păzi datoriiile”¹³.

Comitetul Permanent și prefectul intervin într-o altă problemă spinoasă pentru lumea satului, anume „darurile” pe care, în „virtutea” unui prost obicei, preoții din anumite sate le pretindeau de la locuitori în schimbul „prestării” unor activități specific bisericesti: „luându-se în băgare de seamă comunicația D-lui Prefect... relativă la costatările făcute în comunele Ciolanu, Răsuceni. Malu, Slobozia și Toporu, Plasa Marginea, despre lucrările bănesci ce s-a<u> urmat de către preoți direct, de la locuitori când au fost chemați a sluji la botezuri, cununii sau înmormântări după vechiul obicei”, Comitetul „având în vedere că prin bugetele comunale rurale pe anul curent 1865 s-au prevăzut anume lefi și ajutoare de producturi pentru fețele bisericesti”; solicită „să înceteze de îndată acele rele obiceiuri de a se tocni preotul cu locuitorii pentru serviciile religioase” și „cu toate acestea, unii din preoți tot au urmat luări, după cum s-a constatat”. Se cere, pentru rezolvarea problemei, „ca primarii și perceptorii îndeplinind contribuția serviciului bisericesc așa cum este prevăzut în buget să cheme la casa comunală pe preoți și pe acei locuitori ce s-au văzut înscriși în liste că le-ar fi dat bani... și oricâți din acei locuitori vor declara că au fost siliți de preoți nevoindu-le a le face serviciu bisericesc fără plată să se oprească din suma totală cuvenită preoților, aceia ce vor fi luați prin impunere și să se înapoieze celor ce vor fi plătit, iar restul să se răspundă preoților după cum este prevăzut în buget cu deslușirea cuvenită în condica de cheltuieli unde preoții vor iscăli de primire, și la întâmplare că banii luați de preoți să fie în mai mare sumă de cât aceea prevăzută prin lege, acel prisos să se oprească din produsele ce sunteți îndatorați a le da. Iar acei locuitori care vor declara că de bună voie au dat câte ceva preoților fiindcă sunt mulți care voiesc a da de bună voie, aceia se vor șterge din listă și nu se va face scădere preoților”. Se concluziona: „în celelalte comune ale plășilor pentru care se dă încredințare că nu s-a<u> urmat asemenea luări se va aduce la îndeplinire dispozițiile bugetului. Această regulare se va circula în toate comunele județului ca să se știe și să cunoască și preoții și locuitorii că serviciul religios fiind regulat prin bugetele comunale

¹² *Ibidem*, dosar 35/1865, f. 22 verso-23.

¹³ *Ibidem*, f. 22.

*nimeni nu este îndatorat a plăti cu tocmeală când are trebuință rămând liberi cei ce vor a face vreun dar preotului fără tocmeală și strâmtoare*¹⁴.

În sensul celor menționate de Comitetul Permanent se pronunță și prefectul în adresa sa către subprefectul plășii Marginea: „*invitându-vă, dle Subprefect, să faceți ca regularea pronunțată ... să se aplice asupra preoților din subzisele comune și tot de îndată să comunicați tuturor comunelor din cuprinsul plășii dvs. ca să știe și să cunoască atât preoții cât și locuitorii, că serviciul religios fiind regulat prin bugetele comunale, nimeni nu este obligat a plăti cu tocmeală când are trebuință, rămând liberi cei ce vor face vreun dar preotului însă fără tocmeală și strâmtoare*”¹⁵.

Nici problema învățământului nu-l lăsa indiferent pe capul județului. Astfel, pe data de 3 ianuarie 1868, Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor trimite o adresă către Prefectură în care se menționau următoarele: „*Dl N. Constantinescu, învățător la școala model din comuna Slobozia, plasa Marginea, jud. Vlașca, arată că primăria respectivă nici până astăzi nu a dotat școala respectivă cu cele necesare, subsemnatu are onoare a vă ruga să invitați pe dl primar al citatei comuni că să procure școlii cele indispensabile*”. Rezoluția prefectului arată implicarea directă și urgentă pentru rezolvarea problemei: „*Recomand cu osebire Dlui Subprefect de Marginea prezenta și cerem a face ca personal să efectueze cererea învățătorului comunei ... fără a mai da ocaziunea revenirii*”¹⁶.

Revizorul școlar al județelor Olt, Romanați, Teleorman și Vlașca îl înștiințează, la rândul lui, pe prefect: „*constituindu-se juriul examinator pentru aspiranții de învățători pe la școlile comunale rurale vacante din acest județ, conform art. 369 din Legea Instrucțiunii Publice, am onoare a recomanda Domniei Voastre, pe aceia ce au obținut note satisfăcătoare, rugându-vă a-i autoriza să funcționeze provizoriu ... Binevoiiți totodată a ordona autorităților competente a i se recunoaște și a i se da tot concursul spre a putea aduce progresul așteptat cu copiii locuitorilor, ajunși în etate să învețe carte*”. Rezoluția Prefectului este în conformitate cu obligațiile pe care acesta le are: „*Imediat a se satisface cererea după regulă*”¹⁷.

Anul 1866 a fost un an dificil în privința producțiilor agricole obținute, în multe localități ale județului apărând ca un spectru înfricoșător din alte timpuri, foametea. Primarul comunei Corbii Mari trimite un raport alarmant către subprefectura plășii Neajlov: „*Jeri la 7(august) curent ne-am pomenit cu vreo câțiva oameni cerând să le dăm bilete, să se ducă cu (sic!) copii, cu toți, unde ar*

¹⁴ *Ibidem*, f. 272 – 272 verso.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ *Ibidem*, dosar 34/1868, f. 1.

¹⁷ *Ibidem*, f. 24.

*putea să se hrănească că (sic!) mor de foame, șed câte două zile nemâncăți. Care au câte o vită se duc pe la târg și nu le ia nimeni, bucate, pe unde se găesc ... cer pe o sută de oca 50, 60 lei, pă alte locuri au cuprins bucatele, pentru speculă, parale n-au după ce agonisi, pentru care cu respect vă facem cunoscut, a ni se ordona ce să facem că stăruiesc să le dăm bilete să se ducă*¹⁸.

Subprefectul nici el nu știe ce să facă și cere ajutorul prefectului: „vă alătur cu respect ... raportu primarului comunei Corbii Mari, a vedea și Dvs. până la ce grad acești locuitori sântu în lipsa nutrimentului și săraci, din care cauză nici contribuțiunile nu se pot împlini la timp și vă rog, a-mi da ordine ce urmează a se face, cu asemenea indivizi care sunt o sumă mai în toate comunele”¹⁹.

În luna octombrie, la nivelul plășii Neajlov, lucrurile se mai rezolvaseră: „nu am primit de la nici o comună reclamațiunea pentru suferință de hrană și după informațiunile luate cu ocaziunea preumblării mele (a subprefectului) prin satele plășii locuitorii în genere din puținele producturi ce au făcut au nutriment pentru o lună și două poate”²⁰.

Situația era însă complicată la nivelul plășii Glavacioc, după cum reiese din raportul trimis de subprefect Prefecturii: „tablou de comunele din această plasă cari suferă de lipsă de hrană cerut cu ordinu Domniei Voastre nr. 10339, formându-se, grăbesc cu respectul cuvenit, înaintat odată cu acesta spre cele de cuvință”. Interesantă este rezoluția Prefectului: „Și la câte subprefecturi nu s-a primit această sciință să se repete spre a putea înainta urgent la ministeriu”²¹. Potrivit listei trimise o dată cu raportul, situația era cutremurătoare la nivelul plășii²².

Problema sănătății locuitorilor nu lăsa indiferenți pe diriguitorii județului, încercându-se tot felul de măsuri spre a-i atrage pe locuitori în acțiunile de procurare a tulpinilor de vaccinuri. Astfel, într-un raport trimis de Comitetul Permanent către Prefectură, pe 13 decembrie 1869, se menționau următoarele: „Încheierea Consiliului General nr. 37 prin care se fixează un premiu de doi galbeni pentru orice locuitor din district, care având o vacă bolnavă de vărsat va declara aceasta Comitetului pentru a lua altoiu de la dânsa și a servi la vaccinatul copiilor. Am onoare a transmite rugămintea că apreciem interesul ce

¹⁸ *Ibidem*, dosar 14/1866, vol. I, f. 1.

¹⁹ *Ibidem*, f. 1 verso.

²⁰ *Ibidem*, f. 37.

²¹ *Ibidem*, f. 38.

²² În comuna Negrenii de Sus, Fierbinți, Glavacioc, Cătunu, toată populația era afectată de lipsa hranei, în celelalte 18 localități numărul celor care sufereau din lipsa hranei variau între 20 și 160 locuitori. *Ibidem*, dosar 14/1866, vol. I, f. 40.

are județul de asemenea altoi, să binevoiați a face să se publice prin mijloacele cele mai eficace această dispozițiune spre a ajunge la cunoștința generală”²³.

Deși, pentru acel timp, pare a fi o problemă relativ minoră, corespondența poștală era tratată cu toată seriozitatea. Astfel, într-o adresă a Ministerului de Interne – Direcțiunea Generală a Telegrafelor și Poștelor – Divizia Contabilității se arată că „*Dirigintele Oficiului Poștal Obedeni referă că mai toate comunele din plasa Neajlov-Glavacioc, pendinte de acel oficiu, nu trimit regulat vătășei de 3 ori pe săptămână pentru schimbul corespondenței poștale, și în special dl primar al comunei Preajba care dupe cum vă puteți convinge ... refuză categoric a mai da vătășei la zilele destinate de regulamentul poștelor rurale*”. Prefectul era rugat „*a obliga pe primarii comunelor ... să trimită regulat vătășei de 3 ori pe săptămână la biroul de reședință, deoarece din asemenea cauză se aduce prejudiciu publicului care adesea se reclamă contra inconvenientelor ce întâmpină*”.

Rezoluția prefectului este foarte fermă: „*D-lui Subprefect... văzând corespondența de față este invitat a lua de îndată cele mai energice măsuri pentru îndreptarea serviciului*”.

Subprefectul se conformează și „*ca rezultat al prezentului ordin, cu tot respectul supun la cunoștința D-voastră că transportându-mă la comuna Preajba, am luat energice dispozițiuni, ca pe viitor să se trimită regulat de 3 ori pe săptămână vătășei pentru exactul serviciu al Poștei*”²⁴.

Prezentăm în continuare o dovadă a modului cum funcționa relația dintre un minister – Prefectură și Consiliul General al Județului Vlașca, în rezolvarea unei probleme deosebit de importante pentru lumea satelor vlăscene, problema „*fabricării băuturilor spirtoase*”. Ministrul de Interne trimite o telegramă, în regim de urgență, referitoare la măsura opririi „*distilării rachiului din porumb, orz și mei*”, în contextul în care se constata lipsa alimentelor de bază pentru hrana populației.

Comitetul hotărăște „*poprirea fabricării băuturilor spirtoase din porumb, orz și mei până la noua revoltă*”²⁵.

În calitate de reprezentant al guvernului în teritoriu, prefectul intervine pentru rezolvarea unor cerințe ale forurilor care se aflau în subordinea lui, respectiv ale Subprefecturilor. Astfel, Serviciul de Șosele al Districtelor Ilfov și Vlașca îl informează pe prefect, în data de 22 ianuarie 1868, despre „*deslușirile ce cer D-nii Subprefecți de Marginea și Câlniștea în privința speciei și grosimii copacilor ce trebuie a se planta pe marginea șoselelor precum și despre adâncimea gropilor*”, și cere să se comunice acestora că Serviciul a însărcinat pe

²³ *Ibidem*, dosar 25/1869, f. 47.

²⁴ *Ibidem*, dosar 6/1889, f. 17 verso.

²⁵ *Ibidem*, dosar 14/1866, vol. I, f. 42, 48-48 verso.

conductorul A. Bădulescu „*a veni la fața locului și a da toate informațiile cerute*”. Rezoluția prefectului este foarte clară: „*a se comunica celor de drept spre știință*”²⁶.

Subprefecții, la rândul lor, trimit rapoarte prefectului despre starea drumurilor, din raza lor de competență.

Pe data de 4 februarie 1867, subprefectul plășii Neajlov îl informa pe prefect, „*dupe cum se ia informații din referatele d-lor primari respectivi*”, că „*podurile și podiscele s-au aflat în bună stare, afară numai de cel numit Podu Doamnei și despre care s-au adresat D-voastre referatul nr. 34 care vă fac cunoscut*”²⁷.

În luna aprilie 1867 subprefectul plășii Glavacioc trimitea și el un raport în acest sens: „*Drumul cel vechi dintre fostele poște Baciuc și Talpa nefiind încă arat s-a<u> luat deîndată măsuri și îndreptându-se astfel precum a fost, fără a se aduce comunicației cea mai mică împiedicare*”²⁸.

Problema prețurilor intra și ea în sfera de interes a Prefecturii astfel că, primarul orașului Giurgiu trimite la 31 decembrie 1868 un raport în acest sens: „*Dl căpitan al Barierei Oborului ... mă informează că astăzi 23 curent au circulat preciturile numai la produsele următoare: grâu curat, chila lei noi, 65, 60, 57, 46; orz, chila, lei noi, 41, 39; fânul carul, 14, 11*”. Încheia astfel: „*subsemnatul am onoare a face cunoscut D-voastre cu aceasta spre știință*”²⁹.

Chiar și cheltuielile ocazionale legate de diferitele manifestări și sărbători intrau în sfera de colaborare dintre Prefectură – Comitetul Permanent – Primăria orașului Giurgiu: „*cu nota D-lui Primar al urbei Giurgiu nr. 403 primindu-se o listă de cheltuielile cerute în sumă de lei douămii patruzeci și opt, pentru facere de iluminatie cu ocazia zilei de 24 ianuarie în memoria îndoitei alegeri a Măriei Sale Domnitorul Principatelor Unite Române conform telegramei D-lui Ministru de Interne nr. 1076. Am onoarea a vă transmite Dv. în original odată cu înaintarea copiei după jurnalul încheiat de Consiliul Comunal nr. 10 a cunoaște, Dle Președinte, că, chitanțele celor ce și-au primit banii s-au depus la dosarul de contabilitate al Primăriei*”³⁰.

Nu întotdeauna relațiile între „centru”, respectiv diferitele ministere și Prefectură decurgeau lin, spre exemplu, Ministerul Finanțelor – Serviciul Contabilității Directe, prin adresa nr. 1106/12 ianuarie 1867 îi aduce prefectului anumite reproșuri cauzate de „*raportul ... nr. 14143 prin care expuneți imposibilitatea în care vă găsiți de a participa la comisiunea instituită pentru*”

²⁶ *Ibidem*, dosar 10/1867, f. 144.

²⁷ *Ibidem*, f. 2.

²⁸ *Ibidem*, f. 27.

²⁹ *Ibidem*, dosar 13/1869.

³⁰ *Ibidem*, dosar 6/1866, f. 13.

evaluarea din nou a proprietăților din acel district, exploatate de însuși proprietarii lor, din cauza lipsei resurselor de a vă transporta pe la diferitele proprietăți de această natură, că sunt în mare depărtare de reședință". De aceea capul ministerului respectiv concluziona: „îmi place de a crede, că ... binevoind a recunoaște strâmtoarea în care se găsește statul, veți renunța la asemenea diurnă ca și ceilalți colegi". Prefectul răspunde, la rândul lui, în legătură cu sacrificiul cerut, de a renunța la încasarea diurnei: „nici unul nu se găsește în pozițiunea excepțională a subscrisului de a servi fără leafă, căci prin noul buget nu numai că s-au tăiat prefectului de Vlașca diurna sau cheltuiala de reprezentare, ba încă și modica sumă de 300 lei pe lună excursiunea în județ". Se menționa că „sacrificiul” făcut se ridica la suma de 24 000 lei și concluziona: „vedeți dar, Dle Ministru, că fac destule sacrificii pentru serviciul țerei mele și dacă am cerut și insist a cere diurnă pentru transportarea mea în județ spre a face evaluarea proprietăților cauza este că lipsesc mijloacele pentru efectuarea acestei cheltuieli, și binevoii a crede că imposibilul este anevoie de îndeplinit”³¹.

Perioada 1941-1949 este o perioadă mult mai complexă comparativ cu cea anterioară, ne aflăm într-un moment în care instituția, ca și societatea românească evoluaseră, regimul democratic fusese înlocuit, însă, de către un regim autoritar și în acest context și rolul Prefecturii ca instituție a crescut, devenind, practic, un factotum la nivelul județului.

Prin Decizia nr. 940/1 octombrie 1940 s-a constituit, la nivelul Prefecturii județului Vlașca, Consiliul Prefecturii, format din:

- a. Prefectul județului – președinte;
- b. Medicul primar al județului;
- c. Medicul primar veterinar al județului;
- d. Administratorul financiar de încasări și plăți;
- e. Inginerul șef;
- f. Arhitectul județului;
- g. Inspectorul școlar;
- h. Avocatul județului;
- i. Directorul serviciului agricol al județului;
- j. Prim-procurorul Tribunalului Județului Vlașca;
- k. Protoierii circumscripțiilor I și II;
- l. Comandantul Legiunii de Jandarmi;
- m. Directorul Liceului „Ioan Maiorescu”³².

Ministrului de Interne îi este adresată propunerea ca toate consiliile care funcționau pe lângă prefectură, preturi și primării, ca și sfaturile județene și

³¹ *Ibidem*, dosar 15/1866, f. 6-7 verso. Dintotdeauna instituțiile statului s-au confruntat cu problema unor fonduri insuficiente.

³² *Ibidem*, dosar 16/1939-1945, f. 35.

sătești să fie contopite într-unul singur, pentru ca munca administrativă pe teren să aibă o pondere mai mare³³.

Pe 26 aprilie 1941, Prefectura trimite o adresă membrilor Consiliului de Colaborare prin care le cere următoarele: „*pentru executarea ordinului Ministerului de Interne nr. 37a/1941, prin care ne ordonă a se întocmi un plan de activitate pe județ pentru toate organele și serviciile existente ce acționează pe teren administrativ gospodăresc, sanitar, tehnic, cultural, școlar, agricol, silvic, spiritual etc., am onoare a vă ruga să binevoiți a ne înainta un plan de activitate al autorității Dvs., în ceea ce privește realizările pe teren în acest județ, pentru a fi trecut în planul general de activitate al județului*”. La final se concluzionează: „*lucrarea prezintă o importanță capitală ... și vă rog să binevoiți a mi-l înainta chiar astăzi până la ora 12 din zi*”³⁴.

Conform adresei trimise de Prefectură către principalele servicii ale județului, acestea trimit, la rândul lor, Prefecturii rapoarte despre greutățile întâmpinate și modul cum văd rezolvarea acestor probleme.

Pe 29 aprilie 1941, Serviciul Tehnic al Județului Vlașca înaintează un raport informativ către Prefectură, în care se arăta că „*are un rol foarte important deoarece toată partea constructivă a județului se sprijină pe acest serviciu*”. Dintre greutățile întâmpinate se menționa, printre altele, lipsa de personal: „*personalul cu care a fost încadrat acest serviciu a fost cu totul insuficient. Pentru întreg județul era nevoie de opt secțiuni tehnice conduse de subingineri tehnici sau conductori arhitecți. Situația era dificilă deoarece din cei patru șefi de secție tehnică, trei erau concentrați. Situația rețelei telefonice lăsa și ea mult de dorit și în acest sens este absolut necesar să se sporească personalul telefonic și, în același timp, să i se dea o distribuție mai rațională în județ*”. Mai era nevoie de „*înzestrarea rețelei telefonice cu materiale telefonice noi*”. Apăruseră și alte probleme precum „*formalitățile prea complicate care se cer în executarea lucrărilor*” deoarece „*dacă în timpurile normale aceste formalități îngreuiază executarea lucrărilor astăzi fac aproape imposibilă executarea lor*”.

Alte greutăți erau cauzate de absența de pe piață a materialelor de construcții, prețurile foarte mari și costurile tot mai încărcate ale devizelor. Ca soluție se preconiza simplificarea normelor de angajare și executare a lucrărilor. Un rol important în activitatea serviciului îl constituia efectuarea prestației în natură de către locuitorii județului. Era cunoscut faptul că „*locuitorii nu vor să execute prestația și chiar acei care o execută o fac în condițiuni slabe*”. Se propunea luarea de „*măsuri prin autorități și pe toate căile posibile ca să se convingă locuitorii că lucrările care se fac sunt în propriul lor interes căci, depunând o mică muncă în mod benevol, se realizează drumuri mai bune care*”.

³³ *Ibidem*, dosar 25/1941, f. 46-46 verso.

³⁴ *Ibidem*, f. 43.

*vor fi folosite mai lesnicios de către ei și valorificându-și astfel, mai bine, produsele agricole*³⁵.

Serviciul Tehnic revine pe data de 29.04.1941 cu un nou raport către Prefectură referindu-se la problema alimentării cu apă a satelor. Din păcate „*chestiunea alimentării cu apă potabilă nu este soluționată*” și, pentru ca apa să fie bună de băut, trebuia să îndeplinească mai multe condiții: a) să nu fie contaminată de microbii bolilor sociale, b) să nu fie prea dură, c) temperatura apei să fie de 8-12⁰ C. Pentru îndeplinirea acestor condiții soluțiile erau următoarele: fântânile să fie închise, să fie folosite puțuri „*tip american*”, care „*sunt relativ destul (sic!) de ieftine și pot fi adaptate la gospodăriile particulare*”, fântânile să fie construite la o distanță de cel puțin 20 de metri de grupurile sanitare și să aibă o adâncime de cel puțin 10 metri³⁶.

Inspectoratul Școlar al Județului Vlașca se referă și el la greutățile cu care se confrunta, una din problemele importante fiind situația localurilor de școală. Inspectorul precizează: „*cunoaștem lipsa de mijloace cu care au de luptat și unele din comune. Știm însă că dacă administrația locală se va ocupa și de problema aceasta a școlii, se va putea rezolva în timp de câțiva ani*”. Ca soluție propunea „*să se prevadă, în bugetul fiecărei comuni, de fiecare sală de clasă proprie sau închiriată câte 6 000 lei*”.

O altă problemă o constituia frecvența școlară, deoarece dacă la începutul anului școlar frecvența era bună, „*spre primăvară ea începe să slăbească*” și, „*în aceste vremuri grele, frecvența a fost asigurată cu multă greutate din cauza concentrării unora dintre reprezentanții legali, cum și a lipsei materiale a altora dintre aceștia*”. Ca soluții erau preconizate: a) stăruință din partea corpului didactic, b) rezultate bune în munca didactică, c) aplicarea amenizii legale³⁷.

La rândul său, Serviciul Financiar al Prefecturii înainta un memoriu privind activitatea depusă. Se preciza că activitatea Serviciului Financiar s-a făcut în „*spiritul*” instrucțiunilor date de Ministerului de Interne cu privire la întocmirea planului de activitate al Prefecturii. Serviciul a fost organizat conform Regulamentului privitor la organizarea Prefecturilor. Se înființaseră cele trei birouri care compuneau Serviciul Financiar: a) Biroul contabilității județene și comunale, b) Biroul de ordonanțare, economic și de licitație, c) Biroul verificării conturilor de gestiune comunală. Se preciza că în toate birourile se înființase „*registru în care se trec lucrările ce intră, se lucrează și ies din prefectură ținându-se evidența lor*” și „*de asemenea s-au înființat mape pentru lucrările la care avem de primit răspunsuri și se ține evidența lor*”.

³⁵ *Ibidem*, f. 25-26.

³⁶ *Ibidem*, f. 27.

³⁷ *Ibidem*, f. 28-29.

Ca o prioritate, se întocmise programul de lucrări „*ce se va pune în aplicare... cu fonduri din bugetul prefecturii*”. Programul era destul de generos și prevedea construirea a două fântâni igienice „*delta*” în comunele Bulbucata și Târnava, repararea dispensarului din Ghimpați, repararea de școli, terminarea picturii Bisericii Adormirea Maicii Domnului din Giurgiu, reparații executate la judecătoria din Vida și construirea unei marchize la judecătoria Siliștea, aprovizionarea cu pietriș pentru șosele, repararea de poduri și podețe, cel mai important fiind cel de la Căscioarele, plantații de pomi pentru șosele, întreținerea a patru stațiuni de montă.

Se concluziona: pentru urmărirea încasărilor comunelor rurale „*am primit și controlat bunul mers al încasărilor*” și „*vom forma din situațiile ce ni se trimit în acest exercițiu financiar dosarul de control al operațiunilor fiscale ale comunelor*”. Registrul de valori al Prefecturii era constituit de mai mulți ani, în el fiind trecute toate titlurile de valoare, excedentele județului și garanțiile antreprizelor”. *Se ceruse preturilor ca să se înainteze câte un exemplar din inventarele cu averea mobilă și imobilă a comunelor rurale „pe care le vom fixa în mape și le vom anexa la inventarul prefecturii”*³⁸.

Medicul primar al Serviciului Sanitar al județului Vlașca se referă, în raportul lui către Prefectură, la una din principalele probleme cu care era confruntată lumea satelor, respectiv problema alimentării cu apă. Se arăta că majoritatea puțurilor și fântânilor din județ erau în bună stare, fiind construite din tuburi de ciment. În momentul întocmirii raportului tuberculoza și pelagra „*erau în creștere*”, motivul fiind „*imposibilitatea de a se face izolarea tuberculoșilor, lipsa unei alimentații bune a populației sărace*”. Starea de curățenie în județ era apreciată ca fiind „*mulțumitoare*”, dar curățenia corporală lăsa de dorit „*la familiile sărace care nu au săpun și nici ruțe*”. Ca măsuri se preconiza ca fiecare primărie să aibă mașini de tuns, foarfece și petrol.

Spitalele funcționau „*normal*”, dar „*aprovizionarea lor pentru hrana bolnavilor și a persoanelor a devenit grea*”. Ca soluție se cerea „*ca primăriile în comunele unde sunt spitale să-i ajute pe medici pentru procurarea pâinii, laptelui, cărnii*”.

Dispensarele comunale funcționau și ele la limita sărăciei. În lumea satelor se înmulțeau cazurile oamenilor mușcați de câini, în pofida măsurilor luate pentru împușinarea lor, precizându-se că turbarea „*a devenit o problemă serioasă*”.

Alimentația populației sărace constituia și ea o problemă aflată în atenția Serviciului, problemă agravată datorită faptului că alimentele de primă necesitate „*s-au împușinat*” și „*pelagra a început să facă victime*”. Unul dintre motive se datora faptului că la mori „*se macină și se vinde porumb stricat*”.

³⁸ *Ibidem*, f. 39-40.

Lipsea carnea, „*acest articol alimentar atât de necesar*” fiind „*foarte scump și inaccesibil populației sărace*”. Ca soluție se prevedea „*a se lua măsuri atât pentru pescuit pe o scară mai întinsă cât și pentru distribuirea pe prețuri mai moderate a peștelui*”. Se mai cerea ca „*sătenii să cultive zarzavaturi în curțile lor*”, căci „*majoritatea nu sunt cultivate cu nimic*”.

Alte probleme aflate în atenție erau: a) eliminarea moașelor empirice; b) condițiile insalubre de lucru de la întreprinderile industriale; c) secarea băltoacelor, scurgerea șanțurilor; d) îngrijirea puțurilor; e) controlul mai atent la eliberarea autorizațiilor de înmormântare; f) păstrarea în condiții cât mai bune a imprimatelor și a registrelor; g) supravegherea curățeniei elevilor.³⁹

Raportul Serviciului Zootehnic și Sanitar Veterinar al județului Vlașca arăta și el necesitățile pe care acest serviciu le avea. Se preciza că „*actualul abator în funcțiune al orașului Giurgiu e o rușine a timpului, o baracă degradată, de scânduri vechi, fără ferestre, murdară, montată pe niște stâlpi înfiți în pământ, care se clatină la bătaia vântului, nu se poate numi abator*”. Soluția era o clădire de cărămidă, construcție nouă care era aproape terminată și pentru care se cereau fonduri de circa 4-6 milioane lei, dar Primăria orașului Giurgiu avea trecută în buget o sumă de 700 000 lei. În județ se constatare că „*majoritatea comunelor se dezinteresează de starea sanitară a animalelor și păsărilor*”, iar „*stațiunile (de montă) funcționează slab din cauză că locuitorii bat iepele cu armăsari improprii și neautorizați*”.

Pentru remedierea situației existente din punct de vedere sanitar veterinar se făceau următoarele propuneri: să se dea ordin primăriilor, prin intermediul preturilor, să se intereseze de starea sanitară a vitelor și păsărilor; să se facă abatoare de tip rural în comunele Vida, Clejani, Pietroșani, Grădiște și Drăgănești; să se găsească un teren pentru cimitirul de animale în comuna Arsache; de asemenea, cimitire erau necesare și în alte comune ale județului precum: Scurtu, Drăcești, Negreni și satele Șopârlești, Valea Poștei, Albeni și Podișoru; construirea unui număr de cinci grajduri comunale și intercomunale; se solicita și suma de 20 000 lei pentru vaccinarea antiholerică la păsări etc.⁴⁰

Camera Agricolă a județului Vlașca arăta că „*acțiunea agricolă în județ nefiind numai o problemă tehnică, care (sic!) este de resortul organelor tehnice ale Camerei Agricole, ci și o problemă de ordin social*”, era nevoie „*de concursul tuturor factorilor intelectuali ai satelor*”. Se concluziona în legătură cu țărănul vlăscean: „*orice problemă nouă se pune ... este de la început refractar*”. Se dădea, drept exemplu, acțiunea începută pentru înființarea de lucerniere pe islazurile comunale, pe care țărănul „*o socotește ca pe o calamitate*”, la fel

³⁹ *Ibidem*, f. 30-31 verso.

⁴⁰ *Ibidem*, f. 32-36.

plantațiile pe islazuri, pentru fixarea terenurilor degradate considerate „*de asemeni ca pe o pierdere pentru ei*”.

Exemplificarea continua: „*actualmente vom construi umbrare și vom împărți islazul în tarlalele de pășunat, care de asemenea e primită ostil*”; la fel „*s-a înființat o casă de asigurare a vitelor, care dă prilejul ca pe cale mutuală să ajute țăranimea lipsită îndeosebi de capital*” și „*această operă nu este înțeleasă decât numai după o îndelungată propagandă, considerând-o ca pe o sarcină*”. Totuși, un început se făcuse și măsurile luate „*sunt discutate în lumea satelor*”. Exista o reticență constatată și din partea factorilor intelectuali și chiar administrativi. Se considera că „*toate măsurile de ordin tehnic în agricultură poartă răspunderea noastră (Camera Agricolă – n.n.) și înțelegem să fim ascultați*”.

Se dădeau exemple concrete despre ce se făcuse până atunci pentru lămurirea populației de la sate: „*S-a dat o dispozițiune ca semănatul porumbului să se facă mai devreme, o operă extrem de importantă pentru regiunea noastră, verificată această problemă de practica anilor îndelungați și de rezultatele semănatului porumbului la Ferma Pietroșani, în condițiuni absolut identice*”. Concluziona: „*Nu înțelegem să mai fie discutată în mod empiric de nimeni, ci să se dea întregul concurs pentru realizarea ei. Răspunderea o avem noi*”.

Se cerea sprijinul autorităților în realizarea următoarelor măsuri: asigurarea vitelor, distrugerea cuiburilor de ciori, explicarea realizării planului de cultură, semănatul porumbului mai devreme, continuarea operațiunii de creare a grădinilor de zarzavat, repararea digurilor Băneasa, Malu Roșu, Gostinu și aprovizionarea cu unelte agricole mici. În finalul raportului se concluziona: „*agricultura nu este suficient să fie o problemă curentă și ușoară, de la an la an, să ne mulțumim că am semănat și arat toată suprafața, ea este și devine o gravă problemă de fond. Trebuie să ne preocupe mărirea producțiunii la hectar. Pentru aceasta am luat inițiativa de a forma loturi demonstrative țărănești în care să urmărim și să demonstrăm metodele pentru mărirea producțiunii*”⁴¹.

Poliția Orașului Giurgiu – Biroul Siguranței, ca urmare a Ordinului Prefecturii cu nr. 9488/17 aprilie 1941, trimite un Raport pentru luna mai 1941, despre starea de spirit a populației din oraș, putând vorbi în fapt de o adevărată „*radiografie*” a populației orașului în acel moment. Analiza este făcută în detaliu pentru fiecare categorie social-profesională, inclusiv pentru populația românească refugiată din teritoriile cedate. Interesant este și faptul că se fac propuneri pentru găsirea unor soluții la problemele cu care populația se confruntă.

Despre funcționarii statului se menționează că formează o categorie socială destul de importantă în raport cu populația orașului și că nu sunt grupați în nici o asociație profesională. Starea de spirit „*nu este prea mulțumitoare*

⁴¹ *Ibidem*, f. 36-37.

avându-se în vedere scumpetea vieții și greutățile familiale pe care le au”, cu toate că „armonizarea salariilor, făcută de stat în scopul de a ușura viața lor și de a le asigura un minimum de existență, mai satisfăcător, nu mai corespunde astăzi prețurilor exagerate de pe piață”, și ei așteaptă „ca statul să intervină cu o nouă majorare de salariu, pentru a îmbunătăți situația lor și a le crea cooperative, unde pot să-și procure și ei mai ușor și mai ieftin articole strict necesare existenței”.

Funcționarii particulari aveau și ei un rol important și nu erau constituiți în organizații profesionale. Erau „nemulțumiți de patronii lor, care le pretind o activitate chiar și peste orele de repaus, fără ca să le asigure prin salariu un minimum de existență”. Ei se întrebau că, dacă „statul a îmbunătățit întrucâtva situația funcționarilor prin mărirea salariilor, de ce nu ar face și patronii același lucru în cadrul întreprinderilor particulare”. Poliția arăta că „se face un abuz cu băieții de prăvălie, care muncesc câte 16-18 ore pe zi, întreținuți rău, atât ca hrană cât și ca îmbrăcăminte”. În acest caz se solicita intervenția Camerei de Muncă.

Dintre liber-profesioniști, numărul cel mai mare îl reprezentau avocații. În rândul lor se constata „o dublă nemulțumire pentru cazul concentrărilor. Când sunt concentrați, avocații sunt puși în situația de a nu-și putea exercita meseria și deci nu-și pot câștiga cele necesare pentru existență. Când nu sunt ei concentrați, li se amână procesele pentru că sunt concentrați clienții”.

Alte categorii sociale precum inginerii, doctorii, arhitecții se aflau într-o situație mai bună deoarece „majoritatea lor sunt mobilizați pe loc, pentru lucru, așa că pot să-și vadă de profesiunea lor”.

Comerțul stagnase foarte mult din cauza lipsei de mărfuri și a prețurilor exagerate ce existau la fiecare articol de comerț; în acest context, micii comercianți „abia își pot câștiga existența zilnică” și mulți „spun că vor să-și închidă magazinele pentru că nu pot rezista impozitelor prea mari”. Probleme speciale aveau măcelarii care „se plâng că nu mai găsesc carne, că nu sunt vite, iar cele care sunt nu se pot cumpăra fiind prea scumpe”.

Industria în Giurgiu „este foarte redusă”, ea fiind reprezentată de: fabrica de zahăr „Danubiana”, moara „Doamna”, moara „Harich”, fabrica de bere „Germani”, două fabrici de tricotaje și alte stabilimente mai mici. În activitatea lor apăruseră greutăți cauzate de „lipsa materiilor prime”, care pun „aceste fabrici în situația de a nu putea satisface cererile care le au pe piață”.

Meseriași și muncitorii reprezentau și ei un contingent important în cadrul populației orașului. Situația lor era înrăutățită de „conjunctura de război, a raporturilor economice de azi, recoltele slabe din ultimii ani, precum și sporirea necesităților interne de consum”. Printre meseriași se constatau nemulțumiri „din lipsă de material”, având „de suferit în special cizmarii și croitorii care nu pot

să-și exercite meseriile". Muncitorii din Giurgiu găsesc de lucru și „*nu există nemulțumiri printre ei și munca lor este destul de bine plătită*".

Invalizii, văduvele și orfanii de război aveau și ei probleme fiind „*în parte nemulțumiți, susținând că statul a pus prea puțină grijă pentru aranjarea unei situații mai bune și pentru ei*".

Ca o concluzie, se aprecia că „*toată populația simte nevoia de alimente și, în special, de cele de primă necesitate*". Lipseau de pe piață următoarele produse: făina, orezul, zahărul și carnea de vită. Se simțea nevoia intervenției statului în ceea ce privește prețurile existente la articolele de îmbrăcăminte și încălțăminte „*care au devenit exagerate sub pretextul că nu se găsesc. Comerciantul aruncă vina pe fabricant, iar acesta aruncă vina pe stat*".

Despre populația românească refugiată din teritoriile cedate se arăta că se încartiruiseră toți în oraș și „*simt aceleași nevoi și lipsuri ca și restul populației*" și, în plus, „*aceștia mai simt nevoia unui cămin propriu fiindcă chiriile (sic!) sunt iarăși o greutate destul de apăsătoare, mai ales pentru situația lor de refugiați. În finalul raportului se făceau câteva propuneri pentru remedierea unora dintre problemele cu care populația orașului se confrunta: față de lipsa de pe piață a alimentelor și față de creșterea zilnică a prețurilor se considera că este nevoie de a se institui cât mai curând cartele, cel puțin la articolele de primă necesitate*"; cât privește unele alimente și chiar articole de îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru a nu se mai ajunge în situația în care consumatorul să fie lăsat la bunul plac al comercianților se aprecia că „*ar fi potrivit să se organizeze cooperative sub supravegherea și controlul statului*"; pentru aducerea cărnii pe piață se propunea: „*dacă este posibil ca vânzarea ei să nu mai fie reglementată prin ordonanță ci să se lase la libera concurență și, în acest fel, măcelarii își vor procura din destul vitele necesare pentru îndestularea populației*"⁴².

Raporturile dintre Prefectură și servicii, modul de colaborare, relațiile de subordonare existente, toate acestea sunt puse în evidență de ședințele Consiliului de Colaborare al Prefecturii.

În ședința din 5 iunie 1941, protoiereul județului aduce la cunoștința Consiliului că, în urma celor stabilite în ședința precedentă, începuseră lucrările la biserica din comuna Uzun, că planurile și celelalte lucrări pregătitoare sunt terminate și cu sprijinul forurilor bisericești și urmare a colaborării cu celelalte organe locale „*lucrarea se va începe zilele acestea*". Mai făcea cunoscut că „*în general lucrările de reparare ale bisericilor distruse de cutremur nu progresează*", iar în comuna Ciolanu se organizase o chetă publică și „*totuși roagă pe Dl Prefect să le vină cu puținul D-sale concurs în această cauză*". Prefectul relevă faptul că „*deși s-au cerut protoiereilor să înainteze tablouri complete cu deteriorările suferite de biserici după cutremur, pentru a pleca în*

⁴² *Ibidem*, f. 127-132.

perfectă cunoștință de cauză, totuși până astăzi nu ne-au parvenit tablourile de la toate protoierele” și cerea grabnic înaintarea acestora.

Protoiereul aducea la cunoștința prefectului și vizita pe care o organizase în județ Î.P.S.S. Patriarhul României și că acesta „a fost foarte nemulțumit de starea bisericilor și în special a celor din orașul Giurgiu, pentru care primăria orașului nu face toate eforturile necesare”. Prefectul arăta „că a fost cu neplăcere surprins de vizita în județ, care i s-a adus la cunoștință abia după ce Î.P.S.S. s-a întors de la Rusciuc”. Se întreba „și cu drept cuvânt, de mai avem Poliție și Jandarmerie”, constatând că „agenții de poliție sunt indolenți și nu contribuie, din proprie inițiativă și peste consemnul dat, cu nimic la servirea autorității administrative. Nu sunt organizați, nici disciplinați și nici instruiți ca să fie un factor util administrațiilor locale în acțiunea lor de poliție administrativă și socială”.

În concluzie, îl invita pe șeful Poliției „să ia în mână organizarea și instruirea corpului de gardieni, să-i disciplineze și organizeze ca să se observe noul val de redresare și program în această instituție”. În ceea ce privește acțiunea de ridicare și reparare a sfintelor lăcașuri, prefectul era de părere ca „să i se caute în bugete fonduri și posibilități, nu de ridicare de noi lăcașuri, ci de repararea și conservarea celor existente” și să „se procedeze prin urmare la reparații pe etape și aceste reparații să se facă bine, pentru ca astfel banii să nu fie cheltuiți în zadar”.

Reprezentantul Serviciului Veterinar a arătat modul în care se realizaseră cele stabilite în întâlnirea anterioară. Autoritățile comunale anunțau acum, cu mai multă promptitudine, despre starea sanitară a animalelor și păsărilor și, cu excepția comunelor Târnava și Ghimpați, înaintaseră situațiile cerute. Începuse acțiunea de castrare a armăsarilor neautorizați și, în comunele Vida, Clejani, Pietroșani, Grădiștea și Drăgănești, se derula acțiunea de construire a abatoarelor de tip rural. Datorită acțiunii eficiente a Serviciului au fost lichidate focarele de antrax, în comunele Oncești, Pietroșani, Bucșani și Rădulești, de holeră aviară, în comunele Daia, Oncești, Baciș și Giurgiu, de pestă porcină, din comuna Preajba de Jos. Fuseseră vaccinate 4000 de vite, porci, dar și păsări, iar pentru combaterea turbării se distribuiseră 200 pilule de stricnină, dar se constata că „măsura era insuficientă”. Pentru prevenirea turbării se considera că trebuie luate măsuri pentru recenzarea câinilor și impunerea celor care îi dețineau, cu taxele prevăzute de legea administrativă, singurul mod prin care se putea „activa” cu succes în această cauză.

Șeful Serviciului Drumuri arăta și el greutățile cu care se confrunta: „scumpetea exagerată a materialelor și formalitățile complicate de angajare și executare a lucrărilor”, mâna de lucru care „nu se găsește”. Prefectul, mult mai practic, a cerut inginerului să se trimită un utilaj pentru repararea șoselei spre Slobozia.

Arhitectul-șef desfășurase și el o bogată activitate în luna mai 1941 și vizitase, în vederea întocmirii proiectelor de reparații și îmbunătățiri, patru clădiri publice din orașul Giurgiu și alte opt în județ. Se făcuseră măsurătorile și actele de recepție pentru dispensarele din Drăgănești-Vlașca, Obedeni și Vida. Prefectul, prin ordinul nr. 14665/21.06.1941, a cerut arhitectului „*să revizuiască ... toate proiectele de la lucrări, pentru comprimarea cheltuielilor, ca din economiile realizate să se poată face și alte lucrări de înzestrare și reparații și la Judecătoria Vida ... și... la Judecătoria Siliștea*”.

Primarul orașului Giurgiu a precizat că măsura propusă pentru asanarea cartierelor inundate, „*de a seca apa cu ajutorul pompierilor, nu a dat rezultatul dorit, întrucât apa provine din infiltrații și oricât se scoate apa revine la loc*”. Se apelase la Ministerul Sănătății și la Ministerul Lucrărilor Publice, pentru trimiterea de ingineri specialiști în domeniul hidraulic, ei urmând să studieze posibilitatea asanării acestor cartiere. Se analizase și posibilitatea mutării locuitorilor din cartierele inundabile, dar era o operațiune fără prea mari sorți de izbândă datorită costurilor financiare mari.

Primăria din Giurgiu avea și alte probleme: a) lipsa unui crematoriu pentru animale; b) înființarea unui serviciu de ecarisaj; c) cultivarea terenurilor virane din oraș cu plante de nutreț.

Prefectul era preocupat și de curățenia orașului Giurgiu. Astfel, prin ordinul cu nr. 14066/21.06.1941 se „*cere ca primăria să găsească soluțiile pentru înlăturarea*” mizeriei de pe străzi și „*față de justificările d-lui Primar, că nu se găsesc fonduri și sunt alte multe nevoi*”, prefectul „*propune ca să fie obligați locuitorii mărginași să-și curețe fiecare strada în fața casei sale, iar Poliția să fie cât se poate de vigilentă contra celor ce fac murdării și staționează în locuri nepermise*”.

Șeful Poliției orașului Giurgiu menționa că „*în ceea ce privește Poliția ... a dat și dă tot concursul organelor administrative*”. Prefectul era, totuși, nemulțumit de activitatea Poliției și constata că „*are multe plângeri ...și bunăoară cu ocazia vizitei Î.P.S.S. Patriarhul când Domnia Sa nu a fost încunoștiințat despre aceasta*” și-a dat seama „*că Poliția nu-și face datoria, nu se informează cu precizie și cu iuteală de orice mișcare se face în oraș, gardienii nu dau nici o înlesnire populației și autorităților*”. Cerea șefului Poliției „*să facă o școală cu ei, să-i instruiască, în special, asupra comportării în relațiile cu publicul*”.

În finalul ședinței, comandantul Legiunii de Jandarmi menționa că starea de spirit în județ e foarte bună și că își dăduseră tot concursul în cadrul acțiunii de concentrare a populației. Prefectul cerea comandantului „*să ia toate măsurile*

*necesare de supraveghere prin comunele din jurul Giurgiului, unde s-a auzit că se taie vite în mod clandestin*⁴³.

În ziua de 12 iulie 1941, la puțin timp după intrarea României în război, are loc o nouă ședință a Consiliului de Colaborare, cu participarea, din nou, a tuturor factorilor de răspundere de la nivelul județului. Deși România intrase de curând în război, subiectul discuțiilor se referă la problemele cotidiene cu care județul se confrunta. Între timp, județul fusese vizitat de către ministrul de Interne și prefectul anunța cu satisfacție că *„în inspecția ministerială ce s-a făcut Prefecturii în zilele trecute s-a constatat cu deosebită satisfacție de către organul de control că acest Consiliu al Prefecturii desfășoară într-adevăr o activitate constructivă și de intensă colaborare pentru realizarea programului de lucru în prealabil impus”*.

Ne vom referi, pe scurt, la principalele probleme asupra cărora prefectul județului și-a precizat punctul de vedere. Referitor la distribuirea subvențiilor, din bugetul Primăriei, pentru repararea bisericilor, prefectul a dat dispoziții chiar din timpul ședinței pentru alocarea sumei de 150 000 lei necesare executării picturii la Biserica Adormirea Maicii Domnului din Giurgiu. Directorului Camerei Agricole i s-a cerut intensificarea *„muncilor de treierat astfel că, dacă e cu putință, să se facă aceste munci o dată cu seceratul”* și în tot cazul *„terminarea lor să nu se amâne pentru a se trece la dezmiriștiri și alte lucrări”*.

Intervenția prefectului are loc și în momentul în care delegatul Serviciului Veterinar prezintă greutățile pe care le avea în desfășurarea activității lui. Prefectul îi cere *„să se intensifice... acțiunea pentru refacerea și buna întreținere a cimitirelor de animale”* și promite, în contextul lipsei de personal cu care se confrunta serviciul, *„să intervină la minister pentru desconcentrarea unora dintre medicii veterinari”*. Se mai dorea ca *„serviciul veterinar să depună o activitate cât mai intensă în ceea ce privește construirea de grajduri pentru reproducători, abatoare, cimitire de animale etc.”*.

Referitor la Administrația financiară a județului Vlașca, aceasta îi solicita sprijinul în ceea ce privește luarea de măsuri pentru încasarea amenzilor școlare la timp pentru că *„a nu le încasa înseamnă a distruge și compromite toată opera de școlarizare la sate. Cetățenii nesimțind aceste mijloace de constrângere se complac în a nu-și face datoria și de a nu-și trimite copiii la școală”*⁴⁴.

Ședințele Consiliului de Colaborare al Prefecturii se vor desfășura într-o formă asemănătoare până la desființarea instituției, în anul 1949. După 6 martie 1945 se mai adaugă un alt organism în activitatea instituției, este vorba despre Consiliul Politic al Județului Vlașca, dovada cea mai clară a intervenției factorului politic în viața instituției, imediat după momentul mai sus menționat.

⁴³ *Ibidem*, f. 47-51 verso.

⁴⁴ *Ibidem*, f. 152-156.

În atribuțiile prefectului intra, printre altele, și efectuarea de controale privind activitatea desfășurată de organele din subordine. Această activitate nu era deloc formală, o dovadă în acest sens fiind și controlul efectuat pe data de 2 februarie 1943, în comuna Naipu, de către prefectul județului Vlașca.

Se constata la Primărie o „*perfectă stare de curățenie și întreținere. Mobilierul suficient și foarte bun. Afișajul la îndemâna publicului. Împrejmuire bună*”.

În ceea ce privește școala, ea „*este în bună stare de funcționare*”, cu „*mobilier suficient și bun. Materialul didactic suficient și bine sortat pe clase. Frecvența elevilor atinge 60-65% pentru cursul primar-elementar și 30-35% pentru cursul supraprimar. Cantina școlară bine dotată cu mobilier, veselă și alimente de primă necesitate*.”

Biserica este și ea în atenție, dar se constată că este o „*construcție veche în stare de rea întreținere*” și „*enoriașii lipseau, numărul celor prezenți fiind prea mic față de credincioșii comunei*”.

Despre locuințele sătești, se aprecia că sunt „*în general curate însă slab gospodărite*”.

Era analizată și starea drumurilor comunale, apreciate ca fiind „*mulțumitor întreținute, deși prestația în natură a atins procentul de 45 %*”.

În ceea ce privește activitatea personalului Primăriei se preciza: „*primarul cunoaște în principiu îndatoririle... notarul, funcționar vechi, cu bune cunoștințe administrative însă nu posedă toate cunoștințele de contabilitate. Secretarul casier bun cunoscător al lucrărilor de birou*”.

Starea de spirit a populației este considerată a fi „*în general bună*”, dar sunt și nemulțumiri cauzate de „*lipsa parțială a porumbului și în special a încălțăminte*”.

Ca măsuri se menționează: pentru primar, „*să verse de îndată toate prevederile bugetare referitoare la reparații și întreținere afectate școlilor*”; autoritățile comunale să înființeze fabrică de cărămidă și activitatea la prestație „*să se reia cu aceeași energie atâta timp cât și locuitorii și vitele stau de pomană*”⁴⁵.

Printre alte atribuții care reveneau prefectului era și aceea de a face o analiză a Regulamentelor elaborate de primăriile din județ pe diferite probleme.

Astfel, în ceea ce privește „*Regulamentul comunal pentru organizarea serviciului, construcțiilor, întreținerea și îngrijirea fântânilor publice*” al comunei Epurești se aprecia ca „*fiind ilegal și nu se poate aproba pentru următoarele motive: nu conține totuși nici o dispoziție privitor la organizarea acestui serviciu și se mulțumește doar cu fixarea de norme privitoare doar la construirea și îngrijirea fântânilor publice*”, iar articolul 16 al Regulamentului

⁴⁵ *Ibidem*, dosar 33/1943, f. 63-63 verso.

„înființează o taxă pentru acest serviciu inexistent și lasă ca, prin buget, să se fixeze cuantumul acestei taxe, ceea ce este ilegal, pentru că nu prin buget se poate fixa cuantumul taxelor comunale”⁴⁶.

Una din atribuțiile importante care revenea prefectului era și aceea de a face propuneri referitoare la arondarea comunelor, respectiv, la crearea și desființarea lor, bineînțeles în urma propunerilor sau a cererilor populației din județ. La propunerea prefectului județului, și după un proces lung și destul de complicat, în anul 1945 este creată Pretura plășii Clejani.

Într-o adresă către ministrul de Interne, prefectul motivează că „*actuala împărțire administrativă a comunelor din județul Vlașca, pe plăși, în unele părți nu corespunde situației geografice și nici nu satisface interesele economice, culturale și administrative ale populației din respectivele regiuni*”.

Se arăta că „*regiunea din jurul comunei Clejani, centru important economic și cultural, care și în trecut a fost reședință de plasă și în care județul are ca proprietate un local construit în mod special pentru pretură*”, și nouă comune, compuse din 15 sate, „*sunt atrase prin căile de comunicații, interesele lor economice, culturale și administrative spre comuna Clejani, de la care, până în prezent numai o împărțire administrativă pe plăși nejudicioasă le-a dislocat orientându-le spre centre administrative nefirești*”. Se prezenta și cazul comunei Letca Veche din plasa Vida, „*care este situată la o depărtare de 20 km de sediul preturii, pe când până la sediul plășii vecine Ghimpați nu sunt decât 8-10 km, centrul spre care o atrage (sic!) astfel și celelate părți ale satului*”. Pentru remedierea acestor situații prefectul propunea ministrului „*treccrea comunei Letca Veche de la plasa Vida la plasa Ghimpați, precum și o nouă împărțire administrativă a comunelor din regiunea Clejani și înființarea unei noi plăși, cu sediul în comuna Clejani, compusă din 10 comune, 5 luate din plasa Corbii Mari și 5 din plasa Ghimpați, comune excentrice, așezate din punct de vedere geografic față de sediile plășilor din care fac parte astăzi*”. Se concluziona: „*prin înființarea acestei plăși nu se grevează cu nimic bugetul statului și nici al prefecturii, deoarece județul dispune de un local propriu pentru prefectură în comuna Clejani*”⁴⁷.

Existau multe orgolii personale, multe interese particulare, fără acoperire în plan economic și financiar, atunci când se pune problema transformării unor sate în comune. Vom exemplifica prin cazul satului Cupele, unde locuitorii adresează un memoriu ministrului de Interne prin care solicită ca satul Cupele să revină la statutul de comună de sine stătătoare. În sprijinul cererii lor aduc următoarele „*argumente*”:

a) comuna era formată dintr-un număr de 230 familii și 1500 „*suflete*”;

⁴⁶ *Ibidem*, dosar 115/1943, f. 3.

⁴⁷ *Ibidem*, dosar 141/1945, f. 89-90.

b) venitul satului era considerat a fi mai mare decât al celor din Corbii Ciungi, „*de care depindem*”, care se ridică „*la un procent de 20% mai mare decât cel al comunei Corbii Ciungi*”;

c) local de școală propriu;

d) local de primărie propriu;

e) probleme legate de comunicații: „*suntem despărțiți... de apa râului Neajlov, care în anumite momente, în anumite epoci ale anului face imposibilă trecerea în comuna de reședință*”;

f) „*tradiția istorică a localității*”⁴⁸.

La ordinul prefectului, pretorul plășii Corbii Mari face o analiză la fața locului și constată că „*locuitorii nu sunt cu nimic împiedicați a veni oricând la primărie pentru diferitele nevoi*” și „*pentru satul Cupele s-ar cuveni circa 200 000 lei ca venit ordinar, sumă cu care este imposibil să se poată face față cheltuielilor obligatorii și absolut necesare unei comune*”. Concluzia pretorului este ca să nu se aprobe cele solicitate de locuitorii satului Cupele⁴⁹.

În răspunsul Prefecturii către minister se arată că „*avizul este defavorabil asupra înființării comunei Cupele din lipsă de mijloace financiare*”⁵⁰.

Atunci când motivele sunt întemeiate, doleanțele locuitorilor sunt satisfăcute, cum este cazul satului Glogoveanu, care, prin decizia prefectului nr. 6019, devine începând cu 1 aprilie 1945 comună de sine stătătoare.

Motivele aprobării sunt bine întemeiate: „*satul Glogoveanu are o populație de 1500 suflete cu 250 capi de familie, local propriu de școală cu 4 învățători, are biserică, bancă populară, cooperativă forestieră, care ajută mult la acțiunea de dezvoltare gospodărească a satelor. Este așezat la o depărtare de comuna de reședință. Se află situat la șoseaua județeană ce merge la Pitești. Are venituri ordinare anuale de 287 000 lei și islaz comunal de 154 ha. A funcționat ca comună (sic!) de sine stătătoare până la 1 aprilie 1938*” și că „*prin această deslipire nu se creează nici o dificultate comunei Șelaru*”. În urma avizului favorabil al pretorului plășii Corbii Mari s-a decis reînființarea comunei⁵¹.

Noile realități politice survenite după 6 martie 1945, o dată cu instaurarea guvernului condus de dr. Petru Groza și prezența trupelor sovietice pe teritoriul județului Vlașca, au determinat și o schimbare a rolului și locului jucat de instituția Prefecturii. Astfel, pe lângă Prefectură se constituie Comisia pentru purificarea funcționarilor Prefecturii, Preturilor și Comunelor rurale din județul Vlașca.

⁴⁸ *Ibidem*, dosar 32/1945, f. 57.

⁴⁹ *Ibidem*, f. 59.

⁵⁰ *Ibidem*, f. 54.

⁵¹ *Ibidem*, f.48-49

În luna decembrie 1945, Prefectura trimitea ministrului de Interne un raport în acest sens, ca urmare a ordinului numărul 45932/1945: „*avem onoare a raporta că această Prefectură a procedat, cu ocazia lucrărilor de epurare a funcționarilor publici în baza Legii 217/1945, cu toată grija și cu multă severitate. Astfel au fost epurați în acest județ numai din administrația prefecturii și a comunelor rurale un număr de 273 funcționari. Aceasta fiind situația, atât noi cât și Consiliul politic județean, prin procesul-verbal din 15 decembrie a.c., ce se anexează în original, am constatat că nu avem cazuri noi de propuneri pentru epurare. În cazul când în viitor vom descoperi asemenea cazuri, vom sesiza ministerul de urgență. În ceea ce privește primăria orașului Giurgiu ni s-a făcut cunoscut... că nu au noi propuneri de făcut*”⁵².

Edificatoare despre noua stare de lucruri este și adresa pe care, în 11 iulie 1946, Prefectura o trimite Inspectoratului Școlar al Județului Vlașca „*în conformitate cu ordinele în vigoare în legătură cu aplicarea Convenției de Armistițiu. Avem onoare a vă ruga să binevoiți a ne înainta, de urgență, un tabel nominal de toate bibliotecile școlare și gimnaziale din cuprinsul județului... De asemeni, vă rugăm a lua măsuri ca toate bibliotecile școlare care au tipărituri epurate și blocate să le depună imediat la posturile de jandarmi sau la primăriile respective, care, la rândul lor, le vor înainta prefecturii pentru a fi distruse*”⁵³.

Pe 23 iulie 1946, Poliția orașului Giurgiu – Biroul Siguranței se conformează ordinului Prefecturii nr. 10 753/19 iulie 1946 și înaintează un raport în care se menționează: „*pe raza orașului Giurgiu, la chioșcuri, librării, magazine, nu se mai găsesc cărți, broșuri sau reviste cu conținut fascist sau antisovietic. La școlile secundare, cărțile cu caracter fascist sau cu autori fasciști sunt scoase din biblioteci și sunt sigilate într-un dulap separat, în urma ordinului Ministerului Educației Naționale și a Comisiei Armistițului din București. Directorii școlilor au dispozițiuni să nu elibereze aceste cărți decât în urma ordinului dat de către Ministerul Educației Naționale*”⁵⁴.

Practic, în aprilie 1949, din momentul instalării Comitetelor Provizorii, Prefectura dispărea ca instituție, deși ea își va mai desfășura activitatea o perioadă de timp, până în luna septembrie 1950, când județul este înlocuit cu o altă formă de organizare administrativ-teritorială, respectiv, raionul și regiunea, după modelul sovietic.

⁵² *Ibidem*, dosar.119/1954, f. 6.

⁵³ *Ibidem*, dosar. 83/1946, f. 244.

⁵⁴ *Ibidem*, dosar 83/21946, f. 133.

Résumé

L'institution de la préfecture a été introduite dans l'administration roumaine dans l'effort de modernisation politique et institutionnelle de la seconde moitié du XIXme siècle et elle a fonctionné peu de temps après l'instauration du régime communiste, c'est à dire moins de cent ans.

L'auteur valorise le fonds archivistique de la préfecture de Vlaşca (qui se trouve aux Archives Départementales de Giurgiu) pour faire connaître au public l'activité de cette institution redécouverte dans le réseau institutionnel roumain après 1989.

Le département de Vlaşca, situé au sud de la Roumanie, était une région avec une basse densité de la population et les activités économiques visaient principalement l'agriculture et le transport fluvial sur le Danube. Ses préfets ont été mis devant les problèmes des citoyens : enseignement, urbanisation, développement rural, construction de ponts et routes, agriculture. Un des grands mérites des préfets de Vlaşca a été celui de ne pas se laisser informer par les autorités locales, mais de s'informer eux-mêmes dans de nombreuses visites dans la région, parfois à leurs frais, car le gouvernement ne réussissait toujours à inclure ces activités dans le budget.